

EUSKAL-ITZ JOSTALDIAK DONOSTIAN.

1886.

BILGUMA BEREZIAREN EGINTZA.

Uri ontako Euskal-itiz-jostaldien Bilguma, urte guchi barruz ononztik oituratzen duen bezela, dator gaur kontu ematera. bear dan errespetoarekin, leku au onratzen duten entzule guztiai, zér nolakoa dan, aurten, izkribatzalle, pintatzalle eta musikalarien indar-neurtzeetan, Batzar-epalle bereziak erabaki duten sari-emaldia.

Irakurgai onenari eskeñitako saria, gelditu da jabegabetua; ematen zaiola aipamen onragarri bat Franziska Ignazia Arrue-koari, Gaztelaniatik itzulirik, agertu duen lanagatik.

*Anziñako euskaldun
zintzo ta azkarrak,
arras chautu zituzten
Erromar zatarrak*

azalkaitzat du irakurgai onek, eta eroso ta euskera garbi ederrean itzulia dago; baña nola berak azaltzen dituen gertaerak, ez diran kondairatiyak, ez ere egirudiak, *Batzarrealk* ez dio ematen bestela emango zion gallaldi goyentsuagoa.

Jabegabetua gelditu da, ere, *Donostiar argidotarren bizitzeen gañean edo Donostia zér nolako uda-lekua dan agertzen duen lanaren egillearentzat* eskeñi zan *zillarrezko luma urrez estalia*. Aipamen onragarri bat irabazi du *Itsas-gañeko usoa* izendatzen dan moldaerak, dagolako izkera ederrean eta neurtitz errazetan izkribatua, naiz iduki-biursakintzari ez dagozkion betegarriak. On Ramon Artola da izkribu onen egillea.

Jabegabetua, ala berean, gelditu da jostiruditar saiorik onenarentzat agindutako saria.

Edozein gai eta neurritan jarritako biursakintza guztien artean, *Batzarre* bereziak onenetzat autatu zuen *Kontuchoak* izentzat duen moldaera-bilgoa, bere erraztasun, gozitz eta ateraldiakgatik; baña izanik bere egillea On Victoriano Iraola jauna, eziñ eman izan zitzaion *saria*, azaldean agertu zalako etzirala sariztatuko gai ontan len sariztatuak izan ziradenen moldaerak. Ala, Batzarreak erabaki zuen aurtengo *Oroimengarrian* moldaera oetatik bikañenetzat aukeratu zituenak argitaratzea, adiragarri bat ipiñirik.

Oregatik, *saria* izandu da *Ipui berriyak* izentzat dutela On José Artola jaunak aurkeztu dituen ipui eroso eta ziaditsuentzat; *aldeera*, On Franzisko Lopez jaunarentzat, *Euskaldun erriyari* deritzayon biursakintza gogargitu eta sutsuagatik; eta aipamen onragarri bat On Agustín Etcheberri, Saratarrarentzat, agertu duelako *Maria alegiazkoa* azalkaitzat duen mintzo ederdun moldaera ezti bat; eta etzaio aipamen bat baño geyayo eman, zergatik beste izkuntz batek itzulia dan.

Euskal-lurrean eziñ diran eleizacho famatuetatik edozein baten gañean agertzen zan izkribu kondairazko edo aditutakorik onenarentzat eskeñitako *saria*, jabegabetua gelditu da: *aldeera* On Ramon Artola jaunak eramane du, *Ama Birjiña Begoña-koari* izentzat duen lan galaiki izkribatuaren egillea dalako. Nola lan ontan, esaten badu ere nola izandu zan Ama Birjiña Begoña-koaren agerkeria, azaltzen ez duen bere eleiza ederraren kondaira, *saria* eziñ eman izan zayo.

Azaldeko 8-garren, 9-garren eta 10-garren gaitan egiten ziran lanik egokiyenentzat eskeñitako sariak, jabegabetuak gelditu dira.

Uri ontako elkarte *Union artesana-k* Zubietako umantai donkikutako oroitzik ederrenarentzat eskeñi zuena, On Klaudio Otaegikoak irabazi du, *Zubietako Umantai* deritzayon biursakintz bikaiñ eta goituagatik.

Ill onen 12-an, goizeko 11-etan, izandu zan, lenez aurretik otsandetu zan bezela, 8 urtetik 12-ra bitarteko neska ta mutilen euskarazko esamiña: aurkeztu ziranak irakurri eta izkribatu zuten ederki gure izkuntz maitean, zortzik irabazirik sari bana; beren artean egiten zutela gañ-gañoeko esamiña Victoriano Gorosabel, Elisa Arangoa eta Julio Mendia-k.

Euskal-soñu zarren gañean ipiñitako antolamendurik onenarentzat agindutako *Zillarrezko lira* On Félix Ortiz eta San Pelayo jaunak irabazi du, *Reca i miei sospiri* izendatzen dan moldaeragatik,

arkitu dizkalako *Batzar epalleak* sariaren diña diraden doaiak, eta oslankaiak nola batostu zearo ezagutzen duelako.

Bi chistu eta bi chirolakiñ jotzeko antolamendurik bikañenarentzat eskeñitako *nikelezko eskritontziya*, On Modesto Letemendia jaunari eman zayo, aurkeztu duelako *Donostiako Koncha paregabiari* izendatzen dan moldaera bat, euskaltasunez betea, eta ezagun erazten duena bere egilleak ongi dakiela euskal-musika zer dan.

La Fraternal deritzan Uri ontako elkarteak eskeñitako *saria*, ja-begabetua gelditu da.

Euskal-lurreko eleizacho famatuetatik edozeiñ baten pintura edo antzestarik onena, ura arkitzen dan mendi edo inguruenakiñ aurkezen duenarentzat izendatu zan *urre-zillarezko kololcha*, Karmen Delmas-ek irabazi du Gaztelugach (Bizkaya) azalkaitzat duen antzestagatik. Lan ontan, Batzar-epalleak doai bereziak arkitu ditu Sortitzaren edertasunak irudieratzeko. *Aldeera* eman zaio On Antonio María Lekuona-koari, *Ave Maris Stella* izentzat duen lan biur-sakintsuagatik.

Euskal-erriko oiturak ongiena azaltzen zituen antzestarentzat eskeñi zan *saria*, On Isidro Gil jaunak eramane du *Merkatura juateko asmuane* deritzayola aurkeztu duen moldaeragatik, eroso antolatu eta koloreztua dagoelako.

Au erabaki du, lan guztiak ikusi ondorean, Uri ontako Bilguma bereziak.

Eziñ buka genezake, oitura degun bezela esan gabetanik, urtetik urtera euskaltasuna gallentzen ari dala gure artean, indarra ematen diolarik bere sustrayetan gure euskera bedeinkatuak: *Bizi bedi Euskera*.

Donostian, 1886-ko Abenduaren 22an.

Bilguma bereziaren izenean, RUFINO MACHIANDIARENA, Dianagusia.—ANTONIO ARZÁC, Goarpelaria.

